

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 132/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, Kutlíkova 17, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 368/2009, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 240/2013 a jeho rozsudkom z 15. mája 2014, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 57/2014 a jeho uznesením z 30. novembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, Kutlíkova 17, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 368/2009, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 240/2013 a jeho rozsudkom z 15. mája 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“), ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 57/2014 a jeho uznesením z 30. novembra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil takto:

„Zmluvou podľa dôkazu č. 1 zo dňa 26. 07. 2000 postúpila spoločnosť BLOCK SLOVAKIA, spol. s r. o., (v súčasnosti BL Slovakia, spol. s r. o.)... svoju pohľadávku voči dlžníkovi INA KYSUCE, a. s. (v súčasnosti INA Kysuce, spol. s r. o.)... vo výške 165.023,23 EUR (v tom čase 4.971.490,- SKK) na spoločnosť AES, spol. s r. o...

Pôvodný veriteľ BLOCK SLOVAKIA, spol. s r. o., podal dňa 05. 09. 2000 na Okresnom súde Bratislava II žalobu o určenie neplatnosti postúpenia pohľadávky.

Dlžník INA KYSUCE, a. s., uložil dňa 05. 06. 2003 sumu vo výške spornej pohľadávky do úschovy na Okresnom súde Žilina, ktorý ju prijal uznesením podľa dôkazu č. 2.

Okresný súd Bratislava II rozsudkom č. k. 25 Cb 261/00-91 zo dňa 25. 06. 2002 podľa dôkazu č. 3 žalobe vyhovel a určil, že zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 26. 07. 2000 je neplatná.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 14 Cob/262/2003-244, 14 Cob/263/2003, 14 Ncb/40/2003 zo dňa 08. 09. 2004 podľa dôkazu č. 4 zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že žalobu zamietol.

Spoločnosť AES, spol. s r. o. zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 11. 2004 podľa dôkazu č. 5 postúpila svoju pohľadávku na [REDACTED].

Spoločnosť AES, spol. s r. o., podala dňa 02. 12. 2004 na Okresnom súde Bratislava II návrh na určenie povinnosti súhlasiť s vydaním predmetu úschovy podľa dôkazu č. 6. Po odoslaní veci z dôvodu príslušnosti na Okresný súd v Žiline sa súdny spis stratil. Po nájdení súdneho spisu a odmietnutí veci Okresným súdom v Žiline, bola táto žaloba evidovaná na Okresnom súde Bratislava II v konaní sp. zn. 23 Cb/368/2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozsudkom č. k. 4 Obdo 43/2004-298 zo dňa 06. 04. 2006 podľa dôkazu č. 7 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Cob/262/2003-244 a vrátil vec tomuto súdu na nové rozhodnutie.

Krajský súd opätovne vec prejednal a novým rozsudkom č. k. 3 Cob/166/2006-330 zo dňa 03. 07. 2006 podľa dôkazu č. 8 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Okresný súd Bratislava II uznesením č. k. 23/Cb/368/2009-108 zo dňa 17. 01. 2011 podľa dôkazu č. 9 pripustil zmenu účastníkov konania tak, že na miesto žalobcu AES, spol. s r. o., do konania vstúpil [REDACTED].

Žalovaná spoločnosť BLOCK SLOVAKIA, spol. s r. o., podala v konaní Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 23 Cb/368/2009 o určenie povinnosti súhlasiť s vydaním predmetu úschovy protinávrh, ktorým žiadala, aby súd určil povinnosť navrhovateľa súhlasiť s vydaním predmetu úschovy v jej prospech.

[REDACTED] zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 29. 03. 2012 podľa dôkazu č. 10 postúpil pohľadávku na [REDACTED].

Okresný súd Bratislava II uznesením č. k. 23/Cb/368/2009-197 zo dňa 20. 09. 2012 podľa dôkazu č. 11 pripustil zmenu petitu návrhu žalobcu v konaní.

Okresný súd Bratislava II uznesením č. k. 23/Cb/368/2009-202 zo dňa 10. 10. 2012 podľa dôkazu č. 12 pripustil zmenu petitu vzájomného návrhu, ktorým odporca žiadal, aby úschova bola vydaná v prospech odporcu.

Okresný súd Bratislava II uznesením č. k. 23/Cb/368/2009-315 zo dňa 20. 11. 2012 podľa dôkazu č. 13 pripustil zmenu účastníkov konania tak, že na miesto žalobcu [REDAKOVANÉ] do konania vstúpil sťažovateľ [REDAKOVANÉ]

Rozsudkom č. k. 23 Cb/368/2009-400 zo dňa 05. 04. 2013 Okresný súd Bratislava II podľa dôkazu č. 14 rozhodol, že žalobu sťažovateľa zamietla. Druhým výrokom súd vyhovel odporcovi a uložil sťažovateľovi povinnosť súhlasiť s vydaním predmetu úschovy spoločnosti BLOCK SLOVAKIA, spol. s r. o.

Rozsudkom č. k. 1 Cob/240/2013-459 zo dňa 15. 05. 2014 Krajský súd v Bratislave podľa dôkazu č. 15 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu. Rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 23 Cb/368/2009 zo dňa 05. 04. 2013 takto nadobudol právoplatnosť dňa 30. 06. 2014, kedy bol sťažovateľovi doručený potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu podľa dôkazu č. 15.

Uznesením č. k. 4 Obdo/57/2014 zo dna 30. 11. 2015 podľa dôkazu č. 16, ktoré právny zástupca sťažovateľa prevzal dňa 09. 02. 2016, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie sťažovateľa dôvodiac, že dovolanie sťažovateľa nie je v zmysle § 238 O. s. p. prípustné.

Dovolací súd dovolanie sťažovateľa odmietol okrem iného aj z dôvodov, že nariadenie pojednávania v odvolacom konaní potrebné nebolo, pretože odvolací súd konštatoval tiež, že žalobca v čase rozhodovania nie je vlastníkom pohľadávky, a to nemení nič na skutočnosti, že v inom období vlastníkom pohľadávky bol.

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu odvolací súd nebol povinný odôvodniť svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, preto ak žiaden zo súdov neuviedol právnu argumentáciu týkajúcu sa aplikácie hmotného práva (§ 243d, ods. 2 O. s. p., pozn. sťažovateľa), potom k porušeniu práva sťažovateľa konať pred súdom z dôvodu nezrozumiteľného, či nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia nedošlo tiež.

Ak sťažovateľ dovolaním namieta nesprávne právne posúdenie dohody o vzájomnom usporiadaní právnych vzťahov zo dňa 29. 09. 2000 (ktorou boli postúpené všetky práva k spornej pohľadávke na spoločnosť [REDAKOVANÉ]), potom je skutočným dovolacím dôvodom sťažovateľa len tvrdenie nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 241, ods. 2, písm. c) O. s. p., ktorý nie je relevantným dovolacím dôvodom...“

V sťažnosti sťažovateľ ďalej uvádza, že *«po celú dobu konania poukazoval na svoju dôveru v platnosť § 235 O. s. p., podľa ktorého, „právne vzťahy niekoho iného než účastníka konania nemôžu byť novým rozhodnutím dotknuté.“ Sťažovateľ považuje za významnú okolnosť, že žiaden zo súdov, nielen prvostupňový, ale ani odvolací a ani dovolací súd, sa ale k tomuto ustanoveniu zákona nevyjadril a žiaden súd toto ustanovenie ani nerešpektoval. Pretože, pokiaľ sťažovateľ vlastníctvo pohľadávky nadobudol tak, ako to konštatoval samotný odvolací súd svojim vyššie citovaným zistením, potom toto vlastníctvo určite nemohol stratiť len preto, že novým rozhodnutím, vydaným v konaní, ktoré nasledovalo po použití mimoriadneho opravného prostriedku a v ktorom nadobúdateľ pohľadávky nebol účastníkom, súd rozhodol inak, ako v pôvodnom právoplatne ukončenom konaní.»*

Sťažovateľ zastáva názor, že došlo k porušeniu jeho základných práv *„nezodpovedaním otázky, ako údajne malo dôjsť k odňatiu pohľadávky, ktorej plnenie je predmetom úschovy v konaní Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 23 Cb/368/2009, z jeho imania ako aj mlčaním súdov vo veci zmätočnosti konania Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 23 Cb/368/2009, ktorá vyplynula z nedostatku práva odporcu vymáhať túto úschovu s ohľadom na neplatnosť dohody zo dňa 03. 10. 2000 (Dohoda o vzájomnom usporiadaní právnych vzťahov uzavretá medzi BLOCK SLOVAKIA, spol. s r. o. a BLOCK SK, s. r. o., pozn.) podľa dôkazu č. 21... V napadnutom rozhodnutí absentuje právna argumentácia, týkajúca sa aplikácie hmotného práva. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí náležite nevysporiadal so skutočnosťou, ktorá má pre konanie rozhodujúci význam, a preto odôvodnenie rozhodnutia nespĺňa kritériá v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. Rozhodnutie je z tohto dôvodu arbitrárne, nepreskúmateľné a neodôvodnené, čím došlo k odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom a k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.“*

V tejto súvislosti sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 listiny z dôvodu, že *„Okresný súd Bratislava II v konaní sp. zn. 23 Cb/368/2009 ako i Krajský súd v Bratislave v konaní sp. zn. 1 Cob/240/2013 sťažovateľovi bezdôvodne odňali jeho majetok...“*

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd o nej nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [REDAKOVANÉ], na ochranu vlastníctva podľa čl. 20, ods. 1 Ústavy SR, ako aj čl. 11 zák. č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako aj právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na spravodlivé konanie pred súdom konaním Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo/57/2014, konaním Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Cob/240/2013 a konaním Okresného súdu Bratislava II. sp. zn. 23 Cb/368/2009 v konaní o určenie povinnosti súhlasiť s vydaním predmetu úschovy, porušené bolo.

Ústavný súd uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo/57/2014 zo dňa 30. 11. 2015 zrušuje.

Ústavný súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1 Cob/240/2013-459 z 12. 05. 2014 (správne má byť „z 15. mája 2014“, pozn.) zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd SR priznáva [REDAKOVANÉ], primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 EUR (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Krajský súd Bratislava povinný sťažovateľovi zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 363,79 EUR s DPH, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Stanislava Jakubčíka...“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané nikým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 368/2009, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 240/2013 a jeho rozsudkom z 15. mája 2014, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 57/2014 a jeho uznesením z 30. novembra 2015 došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 368/2009

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných

súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 368/2009 okresný súd rozhodol rozsudkom z 5. apríla 2013, ktorým žalobu sťažovateľa o určenie povinnosti súhlasiť s vydaním predmetu úschovy zamietol. Druhým výrokom určil sťažovateľovi povinnosť sťažovateľovi súhlasiť s vydaním predmetu úschovy.

Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 23 Cb 368/2009 z 5. apríla 2013 mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd ako odvolací súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie svojich základných práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 368/2009, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 240/2013 a jeho rozsudkom z 15. mája 2014

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 240/2013 a jeho rozsudkom z 15. mája 2014. V nadväznosti na túto skutočnosť, riadiac sa zásadou materiálnej ochrany ústavnosti, rešpektujúc rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (m. m. rozsudok z 12. 11. 2002 vo veci Zvolská a Zvolský v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) a vychádzajúc zo svojej (už) ustálenej judikatúry, ústavný súd uvádza, že v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania považuje lehotu na podanie sťažnosti ustanovenú v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade za zachovanú (s výnimkou prípadov, kde to konkrétne okolnosti posudzovanej veci zjavne vylučujú) aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu, ak bola táto lehota dodržaná vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu dovolacieho súdu (m. m. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, IV. ÚS 394/2013). Keďže v posudzovanom prípade sťažovateľ podal sťažnosť vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu včas, nemohol ústavný súd odmietnuť sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu ako podanú oneskorene.

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, čo nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovatelia, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno

považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

V súvislosti s preskúvaním tejto časti sťažnosti (ako aj časti sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, pozn.) ústavný súd považuje za žiaduce poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že jeho úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je určená princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Z toho vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení tohto

právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamenajú právo na úspech v konaní pred všeobecnými súdmi a nemožno ich účelovo chápať tak, že ich naplnením je len víťazstvo v takomto spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Ústavný súd je, ako už bolo uvedené, oprávnený a povinný posúdiť ústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi došlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a či možno ich konania (postupy) a rozhodnutia považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti prehodnocovať právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak nimi uplatnený výklad a aplikácia zákonov neporušujú uvedené ústavnoprocenčné princípy (m. m. II. ÚS 54/02). Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (IV. ÚS 302/07).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti tejto časti sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 Cob 240/2013 z 15. mája 2014 a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku najskôr poukázal na obsah odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu sp. zn. 23 Cb 368/2009 z 5. apríla 2013, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa a určil mu povinnosť súhlasiť s vydaním predmetu úschovy, finančnej sumy 165 023,23 € zloženej zložiteľom INA Kysuce, a. s. (ďalej len „dlžník“), prijatej uznesením Okresného súdu Žilina č. k. Nc/a/1/2002-23 z 5. júna 2003, obchodnej spoločnosti BL SLOVAKIA, spol. s r. o. [s predchádzajúcim obchodným menom BLOCK SLOVAKIA, spol. s r. o. (ďalej len „žalovaná“)], pričom v tejto súvislosti okrem iného uviedol, že súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že „*pôvodný navrhovateľ spoločnosť Aplikácia elektroniky v strojárstve, spol. s r. o... sa domáhal vydania rozhodnutia v zmysle ust. § 185e O. s. p., ktorým by súd určil odporcovi povinnosť súhlasiť s vydaním predmetu úschovy, finančnej sumy vo výške 165.023,23 Eur (4.971.490,- Sk) navrhovateľovi. Pôvodný navrhovateľ uviedol, že ako postupník uzavrel s odporcom ako postupcom dňa 26. 07. 2000 zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe ktorej mu odporca postúpil pohľadávku vo výške 165.023,23 Eur, ktorú mal voči spoločnosti INA Kysuce, a. s. Odporca poprel platnosť tejto dohody o postúpení pohľadávky a v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 25 Cb/261/2000 sa domáhal určenia jej neplatnosti. Vzhľadom na tento prebiehajúci spor spoločnosť INA Kysuce zložila sumu 165.023,23 Eur do notárskej úschovy z dôvodu, že mala vážne pochybnosti o tom, kto je príjemcom jej záväzku a ako príjemcov úschovy označila odporcu ako príjemcu v 1. rade a právneho predchodcu navrhovateľa ako príjemcu v 2. rade. Spoločnosť Aplikácia elektroniky v strojárstve, spol. s r. o. aj odporca sa o predmet úschovy prihlásili. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 25 Cb/261/00-91 zo dňa 25. 06. 2002 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 03. 07. 2006 č. k. 3 Cob/166/2006-330 bolo právoplatne určené, že dohoda o postúpení pohľadávky uzavretá medzi spoločnosťou Aplikácia elektroniky v strojárstve, spol. s r. o. a odporcom je neplatná. Podaním doručeným na Okresný súd Žilina dňa 10. 03. 2011 sa navrhovateľ opakovane prihlásil o zložení sumy a nesúhlasil s jej vydaním odporcovi. Rovnako odporca podaním doručeným Okresnému súdu Žilina dňa 19. 11. 2004 aj odporca požiadal o vydanie predmetu úschovy a nesúhlasil s jej vydaním navrhovateľovi. Zložiteľ úschovy, spoločnosť*

INA Kysuce, a. s., podaním doručeným Okresnému súdu v Žiline súhlasil s vydaním úschovy odporcovi ako príjemcovi v I. rade.

Počas konania pred súdom prvého stupňa došlo dvakrát k zmene v osobe navrhovateľa a podľa uznesení súdu zo dňa 17. 01. 2011 (č. l. 108 spisu) a zo dňa 20. 11. 2012 (č. l. 315) sa navrhovateľom v tejto veci stal navrhovateľ [REDAKOVANÉ]

V priebehu konania odporca podal vzájomný návrh, ktorým sa domáhal, aby súd v súlade s ust. § 185e O. s. p, určil, že navrhovateľ je povinný súhlasiť s vydaním predmetu úschovy odporcovi.

Po vykonaní dokazovania súd prvého stupňa dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. Vychádzal z právoplatného rozsudku, ktorým bolo určené, že zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 26. 07. 2000 uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom bola neplatná, keďže tento rozsudok bol pre súd prvého stupňa záväzný. Uviedol, že vzhľadom na toto neplatné postúpenie pohľadávky zmluvou zo dňa 26. 07. 2000, nemohla ju spoločnosť Aplikácia elektroniky v strojárstve, spol. s r. o. platne postúpiť zmluvou zo dňa 03. 11. 2004 na [REDAKOVANÉ] a tento zmluvou zo dňa 28. 03. 2012 na navrhovateľa [REDAKOVANÉ]. Pohľadávka, ktorá je predmetom úschovy teda svedčí odporcovi, ktorý preukázal, že ju má vo svojom vlastníctve, nepostúpil ju tretej osobe a pohľadávka nezanikla iným spôsobom. Uvedená pohľadávka voči spoločnosti INA Kysuce, a. s. vznikla titulom zostatku faktúry č. 200015 zo dňa 05. 06. 2000 a zostatku faktúry č. 200016 zo dňa 05. 06. 2000, vystavených za dodávky investičných celkov podľa zmluvy o dielo č. YT59B/D01/SD1BK a zmluvy o dielo č. YT86B/D01/SD1BK a vyplýva z dohody o vzájomnom vysporiadaní právnych vzťahov uzavretej medzi odporcom a spoločnosťou B. L. O. C. K. SR s. r. o. dňa 03. 10. 2000, v ktorej jej účastníci zhodne vyhlásili, že vlastníkom tejto pohľadávky je odporca, ktorý v konaní preukázal, že túto pohľadávku naďalej vedie vo svojom účtovníctve, nepostúpil ju. Aj spoločnosť B. L. O. C. K. SR s. r. o. prehlásením zo dňa 20. 03. 2013 (č. l. 366 spisu) uviedla, že túto pohľadávku nemala a nemá vedenú v účtovníctve. Súd preto dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný a tento zamietol.

Na základe uvedeného súd prvého stupňa dospel k záveru, že jediným legitímnym vlastníkom pohľadávky od počiatku do času rozhodnutia je odporca, ktorý uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že pohľadávka mu patrí. Úlohou ani kompetenciou súdu nebolo

preskúmať, či účtovná dokumentácia odporcu v súvislosti s danou pohľadávkou je alebo nie je vedená v súlade s daňovými alebo účtovnými predpismi ako navrhol navrhovateľ, ktorý tvrdil, že odporca predložil súdu účtovné a daňové doklady, ktoré nie sú pravé. Uviedol, že preskúmavanie správnosti vedenia účtovníctva a daňovej agendy je zverené na tento účel príslušným orgánom štátnej správy. Otázka správnosti vedenia účtovníctva a daňovej agendy preto nemala pre rozhodnutie súdu žiadnu právnu relevanciu a z tohto dôvodu súd prvého stupňa dokazovanie v tomto smere nevykonal.

Vzhľadom na to, že vlastníctvo pohľadávky svedčí odporcovi a navrhovateľ nesúhlasil s vydaním predmetu úschovy odporcovi, ktorá skutočnosť bráni vydaniu predmetu úschovy, súd prvého stupňa súhlas navrhovateľa v súlade s ust. § 185e O. s. p. nahradil súdnym rozhodnutím a vyhovel vzájomnému návrhu odporcu.“.

V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd formuloval svoje vlastné právne závery k námietkam sťažovateľa vyjadreným v odvolaní, pričom v tejto súvislosti najmä uviedol:

„Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha určiť odporcovi povinnosti súhlasiť s vydaním predmetu úschovy a to čiastky 165.023,23 Eur, ktorá je zložená zložitel'om spoločnosťou INA Kysuce, a. s. na Okresnom súde v Žiline a tiež vzájomný návrh odporcu, ktorý sa domáha určenia tej istej povinnosti proti navrhovateľovi. Vzájomný návrh odporca uplatnil vo svojom vyjadrení k návrhu (č. l. 56-60 spisu) ešte proti navrhovateľovi Aplikácia elektroniky v strojárstve, spol. s r. o. Podaniami zo dňa 18. 04. 2012 (č. l. 186-193 spisu), zo dňa 13. 08. 2012 (č. l. 195-196 spisu) odporca vzhľadom na zmeny v osobe navrhovateľa ([REDACTED] a [REDACTED]) a podaním zo dna 04. 11. 2012 (č. l. 200 spisu) upravil tento vzájomný návrh v označení osoby povinnej súhlasiť s vydaním predmetu úschovy a špecifikovaním svojho nároku (bez príslušenstva) a o týchto podaniach (zmenách vzájomného návrhu) súd prvého stupňa rozhodol uznesením zo dňa 10. 10. 2012 (č. l. 202 spisu), ktoré bolo navrhovateľovi doručené dňa 19. 10. 2012. Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľ sa o týchto zmenách dozvedel z obsahu tohto uznesenia a v dnešnom štádiu konania nemá už toto pochybenie súdu prvého stupňa a doručovanie týchto podaní odporcu navrhovateľovi pre rozhodnutie vo veci význam.

Z obsahu spisu vyplýva a medzi účastníkmi nebolo sporné, že zložiteľ sumy 185 023,23 Eur tieto zložil do notárskej úschovy Okresného súdu Žilina pre príjemcu 1/ spoločnosť BLOCK SLOVAKIA, spol. s r. o., t. j. odporcu a pre príjemcu 2/ spoločnosť Aplikácia elektroniky v strojárstve, spol. s r. o. (v skratke AES, s. r. o.) ako pôvodného navrhovateľa v tomto konaní z dôvodu, že prebieha konanie na Okresnom súde Bratislava II sp. zn. 25 Cb/261/00 o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a zložiteľ má vážne pochybnosti o tom, kto je príjemcom uvedenej sumy...

Podľa ust. § 185e O. s. p. ak bol súhlas s vydaním predmetu úschovy odopretý, možno ho nahradiť právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bolo rozhodnuté, že ten, kto vydaniu odporoval, je povinný súhlasiť s vydaním predmetu úschovy žiadateľovi. Súhlas s vydaním predmetu úschovy žiadateľovi je nahradený (podľa ust. § 185e O. s. p.), ak bolo na základe návrhu alebo vzájomného návrhu vo výroku rozsudku účastníkovi (tomu, kto vydaniu predmetu úschovy odporoval) uložené, že je povinný súhlasiť s vydaním predmetu úschovy. Rozhodnutie súdu o tom, že jeden z účastníkov je povinný súhlasiť s vydaním predmetu úschovy druhému účastníkovi, vychádza zo záveru súdu, podľa ktorého má tento účastník právo na predmet úschovy, pretože tento je veriteľom zložiteľa. Povinnosť súhlasiť s vydaním predmetu úschovy je vyjadrením skutočných hmotnoprávných vzťahov medzi dlžníkom a tými, ktorí si nárokovujú právo na plnenie od dlžníka.“

Na tomto (citovanom) základe potom krajský súd následne vyslovil v napadnutom rozsudku tento právny záver ku kľúčovej časti odvolacej argumentácie sťažovateľa:

„Odvolací súd s poukazom na uvedené zistil, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel správne k záveru, že odporca je veriteľom zložiteľa spoločnosti INA Kysuce, a. s. Správne súd prvého stupňa posudzoval vzájomné vzťahy medzi účastníkmi konania ako aj preskúmal úkony s týmito vzťahmi súvisiace.

Dohoda o postúpení pohľadávky uzavretá dňa 26. 07. 2000 medzi postupcom BLOCK SLOVAKIA, spol. s r. o. v zastúpení navrhovateľom ako konateľom a postupníkom Aplikácia elektroniky v strojárstve, spol. s r. o. (v skratke AES, s. r. o.) vo výške 4.971 490 Sk (165.023,23 Eur) bola právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb/261/00 vyhlásená za neplatnú od jej počiatku. Na základe tejto neplatnej dohody nemohol postupník AES, s. r. o. práva z tejto dohody

postúpiť účinne na iné osoby. Súd prvého stupňa správne z výroku tohto právoplatného rozsudku vychádzal (§ 159 ods. 2 O. s. p.). Správne súd prvého stupňa konštatoval, že navrhovateľ nie je vlastníkom pohľadávky, ktorá vznikla voči spoločnosti INA Kysuce, a. s. zo zmluvy o dielo, Pokiaľ v určitom období bola spoločnosť Aplikácia elektroniky v strojárstve, spol. s r. o. alebo navrhovateľ vlastníkom tejto pohľadávky, v čase rozhodovania súdu (§ 154 ods. 1 O. s. p.) práve s poukazom na uvedený rozsudok, nebol odporca vlastníkom tejto pohľadávky. Preto správne súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol.

Pokiaľ ide o vzájomný návrh odporcu z vykonaného dokazovania vyplýva, že vlastníkom tejto pohľadávky je odporca a pretože navrhovateľ ako príjemca 2/ predmetu úschovy odmietol dať súhlas s vydaním predmetu úschovy odporcovi ako príjemcovi 1/, súd prvého stupňa odopretie takéhoto súhlasu nahradil výrokom o vzájomnom návrhu odporcu, keďže odporca jednoznačne preukázal, že je veriteľom tejto pohľadávky.“

Rovnako ako nedôvodné krajský súd vyhodnotil v napadnutom rozsudku aj námietky a návrhy sťažovateľa na vykonanie dokazovania uvádzané v odvolaní, pretože „tieto námietky a návrhy boli predmetom posudzovania už súdom prvého stupňa a správne boli vyhodnotené ako námietky, ktoré nepreukázali vlastníctvo odporcu k tejto pohľadávke. Rovnako citovanie konkrétnych rozhodnutí súdov navrhovateľom s vecou samou nesúvisí.“

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ považuje za porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spôsob, akým sa krajský súd ako odvolací súd a pred ním okresný súd ako súd prvého stupňa vysporiadali s vykonanými dôkazmi a ich hodnotením, ktoré vyústili do skutkových a právnych záverov vyslovených v ich meritórnych rozhodnutiach (v napadnutom rozsudku okresného súdu a v napadnutom rozsudku krajského súdu). Podstatou námietok sťažovateľa je, že krajský súd zaujal odlišný právny názor k otázke preukazovania nositeľa práva na predmet úschovy, a teda k otázke, kto je veriteľom dlžníka.

Z napadnutého rozsudku krajského súdu (s prihliadnutím na obsah rozhodnutia súdu prvého stupňa) pritom podľa názoru ústavného súdu zjavne vyplýva, že krajský súd sa

s podstatnými námietkami sťažovateľa, ktoré uviedol v podanom odvolaní (a ktoré tvoria aj podstatnú časť argumentácie sťažovateľa v sťažnosti predloženej ústavnému súdu) zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom sa s nimi vysporiadal.

V okolnostiach posudzovanej veci sa sťažovateľ domnieva, že nestratil svoj vlastnícky vzťah k postúpenej pohľadávke voči zložiteľovi (dlžníkovi), preto sa domáhal v napadnutom súdnom konaní určenia povinnosti súhlasiť s vydaním predmetu úschovy voči žalovanej.

Ústavný súd v tejto súvislosti považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že povinnosť súhlasiť s vydaním predmetu úschovy je vyjadrením skutočných hmotnoprávných vzťahov medzi dlžníkom a tými, ktorí si nárokujú právo na plnenie od dlžníka. S poukazom na obsah citovaných častí odôvodnení predmetných rozsudkov okresného súdu a krajského súdu ústavný súd konštatuje, že tieto všeobecné súdy ústavne konformným spôsobom vysvetlili, ako dospeli k záveru, že toto právo (nárok na plnenie od dlžníka) sťažovateľovi nepatrí. Vychádzali pritom z právoplatného rozsudku okresného súdu sp. zn. 25 Cb 261/2000 z 25. júna 2002 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Cob 166/2006 z 3. júla 2006, ktorými bolo právoplatne určené, že dohoda o postúpení pohľadávky uzavretá medzi právnym predchodcom sťažovateľa a žalovanou je neplatná. Rozhodnutie súdu o určovacej žalobe vytvára prekážku veci rozhodnutej, preto okresný súd ako prvostupňový súd, ako aj krajský súd ako odvolací súd boli výrokom tohto právoplatného rozsudku viazané a vychádzali z neho [§ 159 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)].

Odvolací súd sa preto stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom poukazuje na rozsudky okresného súdu sp. zn. 25 Cb 261/2000 z 25. júna 2002 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Cob 166/2006 z 3. júla 2006, v ktorých bolo jednoznačne konštatované, že dohoda o postúpení pohľadávky uzavretá 26. júla 2000 medzi právnym predchodcom sťažovateľa a žalovanou je neplatná od jej počiatku. Krajským súdom uplatnenej interpretácii uvedených záväzných rozhodnutí v posudzovanej veci pritom primerane korešpondovali aj jeho skutkové a právne závery o nemožnosti postupníka

– spoločnosti AES s. r. o. práva z tejto neplatnej dohody postúpiť účinne na iné osoby (okrem iného aj na sťažovateľa).

Ústavný súd zastáva názor, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil svoje právne závery, čím ako súd odvolací poskytol právam sťažovateľa dostatočnú ochranu. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu nie je arbitrárne, keďže nie je v nesúlade s aplikovanou právnou úpravou a nepopiera ani jej zmysel, pričom obsahuje primerané a zrozumiteľné zdôvodnenie právnych záverov odvolacieho súdu. Ústavný súd preto považuje napadnutý rozsudok krajského súdu z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný a za týchto okolností nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 57/2014 a jeho uznesením z 30. novembra 2015

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sa ústavný súd zamerlal na posúdenie otázky, či možno považovať napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ proti nemu uplatnil, t. j. posudzoval, či aj túto časť sťažnosti možno považovať za zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ namieta neústavnosť uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 57/2014 z 30. novembra 2015, ktorým rozhodol o odmietnutí dovolania sťažovateľa (proti rozsudku

krajského súdu sp. zn. 1 Cob 240/2013 z 15. mája 2014) z dôvodu jeho neprípustnosti. Dovolací súd nevyvodil prípusnosť dovolania zo sťažovateľom uplatnených dovolacích dôvodov a ani na základe úradnej povinnosti prihliadať na vady konania taxatívne vymedzené v relevantnom čase platného a účinného § 237 ods. 1 OSP. Z týchto skutočností sťažovateľ vyvodzuje záver, že najvyšší súd odmietnutím dovolania porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa označených článkov ústavy a dohovoru.

Právo na spravodlivé súdne konanie v sebe zahŕňa právo na prístup k súdu a pripájajú sa k nemu záruky ustanovené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie vecí. Právo na spravodlivé súdne konanie implikuje pre všetky strany právo zoznámiť sa pri konaní s každým dokladom alebo návrhom predloženým súdom druhou stranou a možnosť sa k nemu vyjadriť. Právo, aby bola vec prerokovaná spravodlivo, je jednou zo zložiek práva na spravodlivé súdne konanie. Právo na spravodlivé súdne konanie v sebe zahŕňa princíp rovnosti zbraní (pozri napr. rozhodnutie vo veci Monnel a Morris c. Spojené kráľovstvo z 2. 3. 1987, séria A č. 115, s. 23, § 62), princíp kontradiktórneho prerokovania vecí (napr. rozhodnutie vo veci Mantovanelli c. Francúzsko z 28. 4. 1991, séria A č. 211, s. 27, § 67), právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. rozhodnutie vo veci Van de Hurk c. Holandsko z 30. 11. 1987, séria A č. 127-B, s. 35, § 53) a právo byť prítomný na konaní a osobne sa vyjadriť k svojej záležitosti. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazovými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie vo veci Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, séria A č. 254-B, s. 49, § 30).

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa ako neprípustné odmietol. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa okrem iného uvádza:

„Dovolateľ procesné vady uvedené v § 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ O. s. p. nenamietal a keďže vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo, zameral sa dovolací súd na vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., namietané dovolateľom.

Dovolací súd sa v ďalšom osobitne zaoberal prípadnou existenciou procesnej vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., spočívajúcej v odňatí možnosti účastníka konať pred súdom...

Procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. zakladá okrem iného aj nedostatočné (súčasne nezrozumiteľné) odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pre ktoré je toto nepreskúmateľné, ktorú vadu však dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, nezistil.

Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Ústavný súd SR vo svojej ustálenej judikatúre zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

Dovolací súd po preskúmaní oboch vo veci vydaných rozhodnutí, tak prvostupňového, ako aj odvolacieho, dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozsudkom súdu prvého stupňa (vo veci samej) vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. spĺňa, a preto ho možno považovať za preskúmateľný a ústavne akceptovateľný. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, keď z neho vyplýva, čoho sa žalobca svojou žalobou domáha a z akých dôvodov, aké je stanovisko (vyjadrenie) žalovaných k žalobe, aké relevantné dôkazy boli

súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, aký skutkový stav bol súdom ustálený (zistený), aké právne normy na vec aplikoval, ako tieto normy vyložil, ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu, t. j. aké konkrétne subjektívne práva a povinnosti vyvodil pre účastníkov konania a aké právne závery vyplývajú zo zistených subjektívnych práv a povinností účastníkov konania vo vzťahu k žalobou uplatnenému návrhu, čím sa naplňajú najmä kritériá určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti i presvedčivosti rozhodnutia. Súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne vysporiadal s dôvodmi, ktoré viedli k zamietnutiu žalobcovho návrhu a vyhovaniu protinávrhu žalovaného, zamerajúc sa na otázku vlastníctva pohľadávky, čo je základom posúdenia, komu je potrebné vydať predmet úschovy. Rovnako aj rozsudok odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a podľa ktorých ustanovení právneho predpisu uplatnený nárok posúdil. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že v zmysle § 159 ods. 2 O. s. p. je právoplatný rozsudok súdu o určení neplatnosti dohody o postúpení predmetnej pohľadávky pre súd záväzný z čoho vyvodil správny záver, že vlastníkom pohľadávky je žalovaný. Dovolací súd osobitne poukazuje na § 219 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého odvolací súd v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. V dôvodovej správe k novele Občianskeho súdneho poriadku účinnej od 15. 10. 2008 (t. j. k zákonu č. 384/2008 Z. z.) sa uvádza, že ust. § 219 ods. 2 O. s. p. reaguje na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvého stupňa, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov je len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takých prípadoch rozhodnutia obsahujú účastníkom známe podania, známy napadnutý rozsudok a v závere obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti a presvedčivosti napádaného rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje. Je tomu tak aj v posudzovanej veci, kedy odvolací súd, konštatujúc správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa vo veci samej, na doplnenie zdôraznil, že dohoda o postúpení pohľadávky uzavretá 26. 7. 2000 bola právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava II vyhlásená za neplatnú od jej počiatku a súd prvého stupňa správne vychádzal

z výroku právoplatného rozsudku v zmysle § 159 ods. 2 O. s. p. Konštatoval tiež, že žalobca nie je vlastníkom pohľadávky v čase rozhodovania súdu a na tom nič nemení skutočnosť či v inom období vlastníkom pohľadávky bol žalobca alebo jej predchodca. Dovolacia námietka žalobcu, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné v dôsledku absencie právnej argumentácie týkajúcej sa aplikácie hmotného práva nie je preto opodstatnená a rozhodnutie odvolacieho súdu tak nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.“

K námietke sťažovateľa, podľa ktorej odvolací súd sa odchyľil od skutkových zistení prvostupňového súdu bez zopakovania alebo doplnenia dokazovania v otázke posúdenia určitého obdobia, keď bol žalobca vlastníkom predmetnej pohľadávky, najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia okrem iného uviedol:

„Podľa § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p., na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie.

Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd nebol povinný nariadiť verejné pojednávanie, pretože v odvolacom konaní neopakoval ani nedoplňal dokazovanie. Z jeho rozhodnutia vyplýva jednoznačne, že vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa a za podstatnú považoval skutočnosť, kto je vlastníkom pohľadávky ku dňu rozhodnutia súdu. Na zdôraznenie správnosti tohto skutkového záveru uviedol, že nie je podstatná skutočnosť, či žalobca alebo jeho právny nástupca bol v určitom čase vlastníkom pohľadávky. Uvedené doplnenie odôvodnenia nemožno považovať za zmenené skutkové zistenie odvolacieho súdu, z ktorého vychádza jeho rozhodnutie. Odvolací súd neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom, keď rozhodol vo veci v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania. Na základe uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. nie je opodstatnené.“

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia dohody o vzájomnom usporiadaní právnych vzťahov a vlastníckeho práva k predmetnej pohľadávke

najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že „*právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd však právnym posúdením veci účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. neodníma. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie a prípadným nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania realizáciu jeho procesného oprávnenia neznemožňuje. V prejednávanej veci by uvedený dovolací dôvod bolo možné úspešne použiť, len ak by prípustnosť dovolania vyplývala z § 238 O. s. p.*

Keďže v danom prípade dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné a vada namietaná dovolateľom podľa § 237 písm. f/ O. s. p. (ani žiadna iná vada v zmysle citovaného ustanovenia) zistená nebola, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako neprípustné odmietol...“.

V nadväznosti na citované ústavné súd zdôrazňuje, že na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v posudzovanej veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však posúdenie prípustnosti dovolania zo strany najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje. Naopak, ním vyslovené závery sú súčasťou konštantnej súdnej praxe všeobecných súdov.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že z jeho odôvodnenia nepochybne vyplýva, z akých dôvodov podľa jeho názoru nie je prípustné dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP. Najvyšší súd reagoval na všetky relevantné argumenty sťažovateľa v dovolaní a podrobne posúdil podmienky prípustnosti dovolania aj podľa § 238 OSP. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nezistil v postupe najvyššieho súdu znaky svojvoľnosti a nedospel ani k záveru, že napadnuté uznesenie je arbitrárne alebo nedostatočne odôvodnené (I. ÚS 143/06).

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ svoju sťažnosť v podstate opiera o rovnaké argumenty, aké uviedol v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu. V súvislosti s uvedeným ústavný súd pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ním podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd poukazuje, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je v zásade otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených základných práv (IV. ÚS 238/07), ak všeobecný súd postupoval v súlade so zákonom a neporušil pritom ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy.

Osobitosti týchto konaní pri aplikácii čl. 6 dohovoru na tieto konania (odvolacie, dovolacie) berie do úvahy aj Európsky súd pre ľudské práva (napr. rozhodnutie vo veci Ekbatani c. Švédsko z 26. 5. 1988, *Annuaire*, č. 134). V prípade kasačných súdov je takým ospravedliteľným dôvodom prerokovanie výlučne právnych otázok (napr. rozhodnutie vo veci Sutter c. Švajčiarsko z 22. 2. 1984, *Annuaire*, č. 74, rozhodnutie Bulut c. Rakúsko z 22. 2. 1996, *Recueil* 1996, II).

Na základe uvedeného, ako aj so zreteľom na argumentáciu sťažovateľa v sťažnosti ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom prípade neexistuje medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sp. zn. 4 Obdo 57/2014 z 30. novembra 2015, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a obsahom základného práva

sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné reálne dospieť k záveru o porušení týchto práv.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.4 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 listiny postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 240/2013 a jeho rozsudkom z 15. mája 2014, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 57/2014 a jeho uznesením z 30. novembra 2015

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 listiny ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namieta porušenie tohto základného práva v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením svojho základného práva na súdnu ochranu. Za týchto okolností záver ústavného súdu o tom, že napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a priori vylučuje, aby mohol dospieť k záveru o porušení jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 listiny.

Pretože ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistuje medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy taká príčinná súvislosť, ktorá by umožňovala vysloviť v konaní vo veci samej jeho porušenie, neprichádza v tomto prípade do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa vyplývajúceho mu z čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 listiny.

Na základe uvedeného ústavný súd pre predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2018